

The background features several decorative blue sunburst patterns of varying sizes, connected by thin blue lines. These elements are scattered across the page, with some appearing as partial circles and others as full circles. The sunbursts are composed of many thin, parallel lines radiating from a central point.

Diversiteit, Inclusiviteit en de Designated Community

29-10-2020

**netwerk
digitaal
erfgoed**

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Casestudie	3
Het project	3
Verloop van het project in het kort	3
De collectie	4
Het onderzoek	4
Reactie van de community op het eindresultaat	5
Vorstel voor een inclusiever acquisitieproces	7
Fasering	8
Contact 8	
Verkenning	8
Vorbereiding	8
Acquisitie	8
Digitalisering	9
Instroom	9
Review	9
Aanbevelingen	11
Colofon	12

Inleiding

Door het huidige maatschappelijke debat zijn de onderwerpen diversiteit en inclusiviteit weer hoog op de agenda gekomen. Ook binnen de erfgoedwereld zien we nu wat voorzichtige initiatieven ontstaan zoals expliciete statements waarin dit onderwerp benoemd wordt en onderzoek rondom cultuurbewuste AI.¹ Het denken hierover is niet nieuw en veel wetenschappers zijn al jarenlang bezig om de aandacht te vestigen op de noodzaak van verandering.

Beschrijvingsregels voor metadata, acquisitiebeleid, de techniek die we nodig hebben om ons werk te doen: al deze dingen hebben een ontstaansgeschiedenis en zijn bedacht vanuit een bepaald perspectief. Dit perspectief is grotendeels onzichtbaar omdat deze zaken fungeren in een archivale omgeving die historici tot in de moderne tijd altijd hebben gepresenteerd als 'neutraal'.² Dit historische perspectief is achterhaald maar werkt nog steeds door in het heden. Het is daarom goed om deze vermeende neutraliteit te bekritisieren door subjectiviteit binnen archivale processen bloot te leggen, zodat deze ook verbeterd kunnen worden.

Dat er om de erfgoedwereld een soort aura van neutraliteit hangt, maakt het ook moeilijk voor medewerkers om van binnenuit kritisch te kijken naar wat er beter kan. Uit persoonlijke ervaring weten we dat het benoemen van dit onderwerp alleen al kan resulteren in bagatelliserende of spottende reacties die oproepen om juist niets te veranderen. Dit komt vaak voort uit conservatisme of het willen voorkomen van gezichtsverlies. Zeggen dat iets beter kan betekent immers dat iets nu niet goed genoeg is. Dergelijke reacties kunnen zowel binnen als buiten de organisatie plaatsvinden. Het is goed om hier bewust van te zijn wanneer we het idee van neutraliteit proberen te bekritisieren. Binnen de organisatie is het belangrijk om machtsstructuren te herkennen en het effect hiervan te onderkennen. Voor het management ligt er dan ook een belangrijke taak om controle los te durven laten en te stimuleren dat inhoudelijk experts binnen een veilige omgeving ideeën kunnen uitwisselen en initiatieven kunnen ontplooiën zonder dat deze worden ingeperkt of inhoudelijk gecontroleerd. Om het idee van neutraliteit te doorbreken en machtsstructuren inzichtelijk te maken willen we in dit artikel de impact schetsen van archiveringsprocessen op ondervertegenwoordigde groepen.

We willen dit niet alleen doen vanuit theoretisch perspectief maar ook aanknopingspunten bieden voor de praktijk. Daarom beginnen we dit artikel met een casestudie. Door een specifieke collectie uit te lichten en de levenscyclus hiervan te beschrijven kunnen we benoemen waar in het proces zaken verkeerd zijn gegaan en hoe dit verbeterd zou kunnen worden. We veronderstellen dat onze conclusies ook voor andere instellingen relevant kunnen zijn. We richten ons daarbij vooral op instellingen die nog niet de urgentie inzien van het betrekken van communities bij hun archiveringsprocessen.

¹ Zie respectievelijk: <https://www.kb.nl/nieuws/2020/de-kb-is-solidair-met-de-black-lives-matter-protesten-tegen-discriminatie-en-racisme>; <https://www.cultural-ai.nl/>;

² Ghaddar, J.J., Caswell, M. "To go beyond": towards a decolonial archival praxis. Arch Sci 19, 71–85 (2019). <https://doi.org/10.1007/s10502-019-09311-1>

Casestudie

Voor de casestudie maken we gebruik van het afstudeeronderzoek 'Gevormd geheugen' dat Özden heeft geschreven in het kader van haar master Archival and Information Studies aan de Universiteit van Amsterdam.³

Onderwerp van het afstudeeronderzoek was de representatie van groepen in de collectie Migrantenerfgoed. Hierbij is er een analyse gemaakt van de archiefbeschrijvingen die worden beheerd door het Regionaal Archief Nijmegen (RAN).

Het project

De collectie Migrantenerfgoed heeft betrekking op een specifieke groep mensen en is voortgekomen uit de gedachte van inclusiviteit. Het RAN heeft geprobeerd om erfgoed van migrantengroepen in Nijmegen een plek te bieden in het archief en heeft hiermee een vorm van representatie willen realiseren. Binnen het RAN was er het besef dat er een onevenwichtigheid is in de representatie van migrantengroepen in de archieven en de collecties van het RAN.

Verloop van het project in het kort

In 2007 startte het RAN met het project Migrantenerfgoed. Het doel van het project was om zoveel mogelijk erfgoed van migrantengroepen in Nijmegen te verzamelen en dit beschikbaar te maken voor het publiek.

Voor dit project werd een externe projectleider gedetacheerd en een werkgroep gevormd met onder andere mensen die actief waren in de Turkse gemeenschap in Nijmegen. Het project bestond uit twee delen: een pilotproject en een vervolgproject. De pilot was voornamelijk gericht op inwoners van Nijmegen met een Turkse migratieachtergrond. De mensen die zijn benaderd voor dit project komen uit het netwerk van de projectleider en de werkgroep. Deze mensen waren onder andere lid van migrantenorganisaties. Nijmegen kent redelijk veel migrantenorganisaties. Hierdoor was het gemakkelijk om via deze organisaties in contact te komen met mensen met een migratieachtergrond. Deze organisaties en een lokale moskee hebben voor dit project bijeenkomsten georganiseerd waar belangstellenden naar toe konden komen om materiaal in te leveren. Het materiaal werd gedigitaliseerd en vervolgens weer teruggegeven.

Het RAN organiseerde eind 2009 na afloop van het pilotproject een feestelijke bijeenkomst waar het opgeleverde materiaal werd gepresenteerd. Hierbij werd ook een website "migrantenerfgoed" gelanceerd, die toegang bood tot de verzamelde verhalen, foto's en documenten.

In 2010 startte het vervolgproject met dezelfde werkwijze. Vanuit het project werd aan centrale figuren uit verschillende migrantengemeenschappen gevraagd om binnen hun eigen gemeenschap

³ Özden Cosgun, *Gevormd Geheugen: Een onderzoek naar de representatie van groepen in de collectie 1079 Migrantenerfgoed van het Regionaal Archief Nijmegen* (Masterscriptie Archival and Information Studies, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam 2020).

een werkgroep te vormen. Er werd een poging gedaan om materiaal te verzamelen van migranten uit Marokko, Suriname, de Nederlandse Antillen, Zuid-Europa en de Molukken. Het is de projectgroep niet gelukt om stukken te verkrijgen van deze groepen, omdat zij geen toegang hadden hiertoe. In 2012 eindigde het project officieel en is ook de themawebsite opgeheven.

De collectie

De beschrijvingen van de archiefstukken binnen deze collectie zijn gemaakt door medewerkers van het RAN, door externe projectleden en de projectleider in samenwerking met mensen van de gemeenschap. Aanvankelijk was het idee om de beschrijvingen samen met de mensen te maken die het materiaal hebben ingeleverd. De projectgroep wilde het gesprek aangaan met de mensen en op die manier aan de informatie komen, maar door technische problemen en tijdgebrek is dit idee niet uitgevoerd. Bij het inleveren van het materiaal kwam het voor dat een enkele persoon beschrijvingen toegevoegd had bij het materiaal, maar in de meeste gevallen gebeurde dit niet. In een enkel geval heeft iemand die een foto inleverde daarover iets verteld aan de projectleider. Dit kostte te veel tijd en energie, omdat er niet genoeg kennis was om met het collectiebeheersysteem om te gaan. Hierdoor is dit ook niet verder uitgevoerd. Toen de subsidie voor dit project ophield, stopte ook het project in de oorspronkelijke vorm en kwam het terecht bij de acquisitiemedewerkers van het RAN. In de praktijk hadden deze medewerkers ook geen tijd en geld om de collectie verder te ontwikkelen.

Het onderzoek

In 2020 heeft Özden binnen haar afstudeeronderzoek 'Gevormd Geheugen' een analyse gedaan op het project en de resultaten die dit heeft opgeleverd. Hieruit blijkt dat het verloop van het project invloed heeft gehad op de manier waarop de beschrijvingen zijn vormgegeven en het soort materiaal dat is verzameld.

De meeste onderwerpen van de archiefstukken hebben betrekking op arbeid, geld en de prestaties van de migranten. Dit heeft als gevolg dat de individuen, die in de collectie figureren, worden geframed als arbeidsmigranten en vastgezet binnen deze categorie. Hierdoor is er eigenlijk te weinig oog voor het individu zelf of voor de diversiteit binnen de gemeenschap. Er wordt een eenzijdig beeld gecreëerd van de persoon als arbeider en er is hierdoor geen aandacht voor andere rollen en identiteiten die voor mensen van belang zijn, bijvoorbeeld het zijn van een ouder, man, vrouw, familielid. Dit is stigmatiserend omdat het op deze manier clichés in stand houdt waar mensen, bijvoorbeeld in de media, al mee geconfronteerd worden. Bijvoorbeeld het cliché van de arbeider die geld naar de familie stuurt.

De collectie bevat een rubricering op één niveau. Hierdoor worden de individuen onderverdeeld op het land van herkomst, bijvoorbeeld 'Turkije' of 'Marokko'. Dit impliceert dat er één Turkse of Marokkaanse gemeenschap is, maar de Turkse gemeenschap bestaat niet, net zomin als de Marokkaanse gemeenschap. Binnen deze gemeenschap zijn er namelijk ook grote verschillen op basis van bijvoorbeeld politieke voorkeur of culturele achtergrond. De individuen binnen de collectie worden nu gelabeld op grond van gezamenlijke kenmerken en in een bepaalde categorie vastgezet, waarmee ze worden uitgesloten van andere categorieën.

Daarnaast wekt deze rubricering op één niveau de indruk dat er een verschil is tussen de collectie Migrantenerfgoed en de rest van het materiaal binnen de instelling. Dit impliceert dat alleen witte Nederlanders terugkomen in de rest van de archieven. Het heeft wel waarde om te refereren aan de herkomst van personen die als onderwerp optreden in de archiefstukken, ook omdat dat de reden was waarom deze collectie is opgesteld. De stukken zelf zijn echter afkomstig uit Nederland.

Normaal gezien zou herkomst niet eens benoemd worden maar nu wordt een dergelijk stuk bijvoorbeeld gerubriceerd onder de noemer 'Turkije'. De rubricering geeft daarmee een scheef beeld omdat het hier expliciet benoemd wordt terwijl herkomst in andere gevallen geen rol speelt.

De archiefbeschrijvingen zijn over het algemeen kort en bondig. In sommige gevallen zijn de beschrijvingen zelfs te kort en in telegramstijl opgesteld, waardoor de inhoud niet voldoende wordt beschreven.

Een voorbeeld hiervan is het inventarisnummer 57. De beschrijving van het stuk is: *Handgeschreven notitie van M.K.* De beschrijving van dit archiefstuk heeft alleen betrekking op de uiterlijke vorm, namelijk een handgeschreven notitie. Er wordt geen melding gemaakt van de inhoud. De tekst is in het Turks en dit is mogelijk de reden waarom er geen beschrijving van de inhoud is gemaakt. Dit archiefstuk betreft een gedicht en de inhoud heeft vermoedelijk betrekking op de geliefden die deze persoon is kwijtgeraakt. Het geeft inzicht in de gevoelens van een persoon. Van de inhoud wordt dus geen vermelding gemaakt. Ook is de term 'notitie' niet dekkend, omdat het hier gaat om een gedicht.

De collectie bevat nog meer korte beschrijvingen waarbij de inhoud niet wordt vermeld. De korte beschrijvingen laten zien dat de archiefmedewerker niet over voldoende kennis beschikte om het archiefstuk te kunnen beoordelen of om een vertaling te maken.

De collectie bevat voornamelijk verhalen van de werkende cisgender, heteroseksuele man. Het valt dus op dat vrouwen en kinderen niet of nauwelijks een plek hebben gekregen in de plaatsingslijst. Terwijl het doel van dit project was dat migrantengroepen een plek in het archief zouden krijgen. Voor een representatief beeld is het noodzakelijk om ook andere groepen binnen de gemeenschap te documenteren, zoals vrouwen, kinderen en LHBTQIA-personen.

Reactie van de community op het eindresultaat

Naast het analyseren van de beschrijvingen, heeft Özden binnen haar onderzoek ook contact gezocht met mensen die zich identificeren of verbonden voelen met deze collectie. Bij het contacteren van respondenten is er speciale aandacht geweest voor een diverse samenstelling van respondenten met een Turkse achtergrond. Er is vooral moeite gedaan om vrouwen aan het woord te krijgen en mensen van verschillende leeftijden. Zij zijn geïnterviewd over de plaatsingslijst en er is gesproken over wat zij van hun eigen geschiedenis bewaard zouden willen zien in een archief. De beschrijvingen zijn voorgelegd aan de respondenten en een aantal beschrijvingen zijn vergeleken met de inhoud van de stukken.

Uit de interviews is gebleken dat de respondenten het van belang vinden dat ervaringen en emoties terug te vinden zijn in beschrijvingen en archiefstukken. In de collectie bevindt zich bijvoorbeeld een ontslagbrief. Deze bevat geen context over waarom iemand ontslagen is, wat dit heeft betekend in hun leven en waarom de archiefvormer dit stuk heeft laten digitaliseren. Op deze manier biedt het stuk geen afgerond verhaal dat begrijpelijk is voor de doelgroep. Door het ontbreken van context wordt een eenzijdig beeld gegeven.

De beschrijvingen bevatten verhalen die de respondenten al kennen. Dit zijn vaak verhalen van de eerste generatie gastarbeiders die naar Nederland kwamen. Het gaat veelal dus om mannen. Onder de respondenten is er vraag naar meer variatie en naar verhalen die minder zichtbaar zijn. Een van de respondenten geeft bijvoorbeeld aan dat ze de ervaringen van haar oma als vrouw in Nederland graag had willen kennen. Toen de respondent oud genoeg was om hier zelf met haar oma over te praten

had de oma alzheimer en was het te laat. Voor haar was het verhaal van haar oma eigenlijk veel belangrijker dan de verhalen die nu terug te vinden zijn in de collectie.

Ook valt het de respondenten op dat bijvoorbeeld Koerden en Alevieten geen plaats hebben gekregen in de collectie. De collectie wekt zo de indruk van een homogene groep die niet overeenkomt met de werkelijkheid. De respondenten zijn juist op zoek naar deze diversiteit omdat ze zich niet kunnen identificeren met dit idee van een homogene groep. Dit is een probleem omdat door het gebruik van een verzamelnaam mensen zich niet aangesproken voelen en zich daarom buitengesloten voelen.

Concluderend bleek uit het onderzoek dat de manier waarop er nu wordt gearchiveerd niet altijd ruimte biedt voor het vertellen van verhalen met de bijbehorende emoties, ervaringen en variatie. Een archief moet meer bevatten dan papier, maar kan ook spiritueel zijn of het kan objecten bevatten zoals kledingstukken en muziekinstrumenten. Archieven moeten zich meer gaan oriënteren op het vastleggen en vertellen van verhalen. Op die manier komt er meer ruimte voor de personen achter de stukken en hun verhaal. Dit is iets dat instellingen zich nu niet realiseren en waar systemen en beschrijvingsregels niet op ingericht zijn.

Voorstel voor een inclusiever acquisitieproces

De lessen uit bovengenoemde casestudie willen we gebruiken om een acquisitieproces te schetsen dat meer ruimte biedt voor inbreng vanuit de community zodat er ook een representatievere collectie kan ontstaan. Om de achterliggende machtsstructuren uit de casestudie naar voren te brengen en verbeteringen aan te dragen, willen we hier gebruik maken van het concept *cultural humility* en het begrip *designated community* uit het OAIS-model.

Het eerste concept, *cultural humility*, heeft drie dimensies:

1. Het idee dat je nooit klaar bent met leren over dit onderwerp op een individueel niveau
2. Het idee dat de organisatie als geheel ook verantwoordelijk is
3. Het idee dat er machtsongelijkheid is die aangepakt moet worden

Dit concept is nuttig omdat het onderstreept hoe het denken over diversiteit nooit 'af' is. Het wordt daarom meer beschreven als de bereidheid om te blijven leren en niet als iets om je eigen te maken, zoals een competentie.⁴

Het tweede concept is dat van de *designated community*. Wij denken dat veel concepten en technieken binnen digitale duurzaamheid bruikbaar zijn om diversiteit en inclusiviteit te vergroten zolang mensen maar bewust met dit perspectief rekening houden.

Een digitaal archief moet in kaart hebben gebracht op welke doelgroepen het archief zich richt en welke acties er worden ondernomen om materiaal vindbaar, toegankelijk en bruikbaar te houden voor de lange termijn. Deze acties moeten geverifieerd worden bij de *designated community* om zeker te stellen dat deze voor hen voldoende zijn.⁵

Vanuit het concept van de *designated community*, het nadenken over de samenstelling ervan en het gebruik van feedback vanuit de community om volledigheid en begrijpelijkheid van de collectie te bepalen kunnen we een aantal fases aanbrengen binnen het acquisitieproces. Deze schetsen het verloop vanaf het eerste contact met archiefvormers tot aan beschikbaarstelling van een collectie. Telkens wordt aangegeven hoe de community binnen deze fases een rol speelt en waar op gelet moet worden.⁶

⁴ Tai, J. "The Power of Words: Cultural Humility as a Framework for Anti-Oppressive Archival Description," in "Radical Empathy in Archival Practice," eds. Elvia Arroyo-Ramirez, Jasmine Jones, Shannon O'Neill, and Holly Smith. Special issue, *Journal of Critical Library and Information Studies* 3 (2020).

⁵ Consultative Committee for Space Data Systems. Reference Model for an Open Archival Information System (OAIS), 2012. <https://public.ccsds.org/pubs/650x0m2.pdf>

⁶ De manier van betrokkenheid van de community binnen het acquisitieproces is geïnspireerd op de bevindingen in: Shilton, K., Srinivasan, R., 'Participatory appraisal and arrangement for multicultural archival collections', *Archivaria* 63 (2007).

Fasering

Contact

Uit de casestudie blijkt dat contact met de community erg belangrijk is. Als dit contact niet goed tot stand komt, kan het gebeuren dat archiefvormers in de praktijk niet voldoende - of te eenzijdig - materiaal leveren of dat ze niet voldoende informatie over de archiefstukken meeleveren. Binnen een instelling moet er een contactpersoon zijn die het vertrouwen kan winnen van de community en die genoeg kennis heeft van de diversiteit daarbinnen. Of een andere vorm van samenwerking tussen de instelling en community. Het is waarschijnlijk niet haalbaar dat één persoon binnen de instelling genoeg kennis heeft om meerdere communities te kunnen bedienen als contactpersoon. Het is goed om hier als instelling organisatorisch een goede oplossing voor te verzinnen. Daarbij is het ook belangrijk dat het contact gebaseerd is op gelijkwaardige relaties.

Het is eenvoudig om mensen te vinden die iets willen vertellen, maar het is lastiger om een divers en representatief beeld neer te zetten. Ook binnen communities kan er namelijk sprake zijn van machtsstructuren. Het is daarom belangrijk om hier bewust van te zijn en te zorgen voor een balans in de groep van archiefvormers. In deze fase wordt daarvan een beeld opgebouwd.

Verkenning

Wanneer contact is gelegd met de community kan er onderzoek gedaan worden naar welke verhalen er leven in de community en welke belangrijk worden gevonden. Bij de collectie Migrantenerfgoed is het zwaartepunt uiteindelijk komen te liggen op een deelaspect van het leven van de designated community. Het oorspronkelijke doel was representatie van een groep, maar dit kan alleen tot stand komen wanneer er een gesprek gaande blijft over wat daarvoor nodig is. Volgens het principe van cultural humility is het niet mogelijk om een compleet beeld te krijgen van alle verhalen, maar desondanks is het wel belangrijk om hiernaar te blijven streven. Op deze manier is het streven naar meer diversiteit een doorgaand proces waarbij de instelling zich kan ontwikkelen en verbetering kan laten zien.

Vorbereiding

In deze fase wordt bepaald welke archiefstukken representatief worden gevonden door de community om de verhalen uit de verkenningsfase te kunnen vertellen. Vanuit de casestudie was ervoor gekozen om dit te organiseren middels bijeenkomsten. Het gevaar hiervan is dat er teveel in een bepaalde richting wordt gestuurd omdat het door de instelling is georganiseerd en daarmee ook al enigszins ingekaderd is. Er gaat ook een bepaald hiërarchisch signaal uit van het feit dat mensen naar een event van de instelling toe moeten komen. Daarmee bereik je bovendien alleen de actieve en meest extraverte laag van een gemeenschap omdat dit de mensen zijn die uit zichzelf deelnemen aan dergelijke evenementen. Deze laag is slechts een klein en niet-representatief deel van een gemeenschap. Het is belangrijk dat de community een gevoel van *agency* heeft in plaats van dat de instelling bepaalt wat acceptabel is en wat niet. Het is dus belangrijk om in dialoog met de community te kijken naar de verzameling van archiefstukken.

Acquisitie

Naast het ontvangen van de archiefstukken, is het binnen de acquisitiefase ook van belang dat er voldoende context geleverd wordt. Dit zodat het verhaal achter het archiefstuk ook gearchiveerd kan worden. De instelling kan samen met de archiefvormers nadenken over hoe deze context omgezet kan worden naar metadata. Dit kan ook getoetst worden bij andere leden van de community zodat de

instelling kan controleren of de metadata representatief is. Het is belangrijk dat er een vorm gevonden wordt voor het aanleveren van informatie die past bij de doelgroep en die voor de archiefvormers ook haalbaar is.

Digitalisering

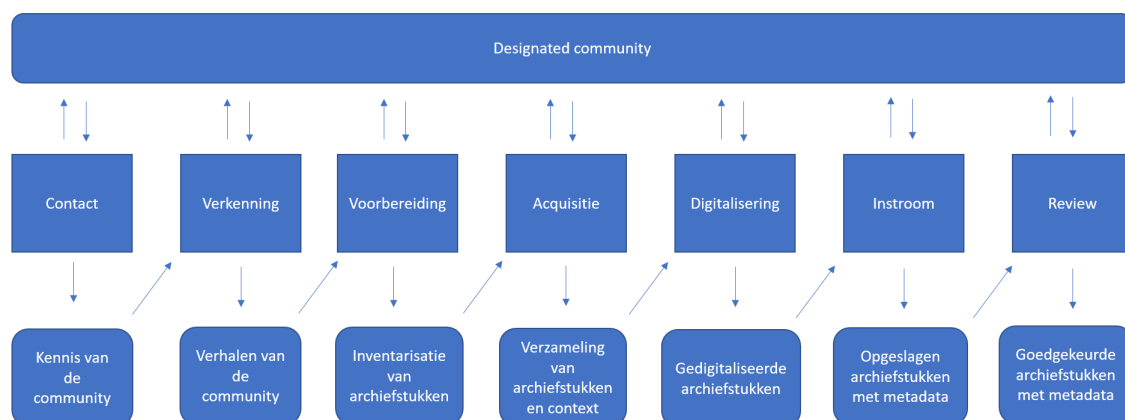
In het geval van de collectie Migrantenerfgoed was er voor gekozen om bronmateriaal niet fysiek op te slaan maar om dit te digitaliseren en alleen de digitale kopie te archiveren. Dit om de community niet het gevoel te geven dat ze het eigenaarschap kwijt zouden raken over de documenten die voor hen belangrijk zijn. Dit is een waardevolle aanpak die we ook zouden aanraden als werkwijze voor nieuw te verwerven collecties.

Instroom

Na digitalisering is het materiaal klaar om opgeslagen te worden in het collectiebeheersysteem. Dit is de fase waarin ook de contextinformatie uit de acquisitiefase wordt omgezet naar metadata zodat de archiefstukken ook toegankelijk en vindbaar worden voor gebruikers. Uit de casestudie blijkt dat hierbij een aantal aspecten in beschouwing genomen moeten worden. Ten eerste is het belangrijk dat er op voorhand budget is vrijgemaakt voor vertalingen. Het is voor het begrip van de archiefstukken noodzakelijk om te snappen wat de inhoud van een stuk is, maar er kan ook gedacht worden aan het opnemen van metadata in een andere taal wanneer dit gewenst is vanuit de community. Ook is het belangrijk dat de woordkeuze in beschrijvingen aansluit bij de woorden die binnen de community zelf gebruikt worden. Verder is het ook belangrijk dat er ruimte is binnen de beschrijving voor de verhalen van de personen waar de stukken over gaan.

Review

Na digitalisering worden de archiefstukken getourneerd aan de archiefvormers. Hierbij is het belangrijk om te kunnen tonen hoe het materiaal is gedigitaliseerd, opgeslagen, beschreven en hoe het vindbaar en toegankelijk is gemaakt. In de voorgaande fases is de community nauw betrokken geweest dus het gaat hier meer om een review waarbij geen nieuwe zaken meer voorgelegd worden, maar het geheel getoetst wordt.

Figuur 1: De verschillende fases van het acquisitieproces. De output van elke fase dient als input voor de volgende fase.

Door deze fases te doorlopen bij het verwerven van een collectie kan er meer balans ontstaan op verschillende gebieden: zowel binnen de collectie zelf, in de manier waarop er beschreven wordt en tenslotte ook voor wat betreft hoe het toegankelijk wordt gemaakt. Door contact met de community te houden en per fase het resultaat te verifiëren, kan de instelling zekerder zijn dat het eindresultaat aan de verwachtingen van de designated community voldoet. In lijn met het concept van cultural humility is het echter wel van belang dat dit contact ook onderhouden blijft en dat er binnen de organisatie ook een goede structurele borging is van de collectie, zowel financieel als personeel. Op deze manier kan er ingespeeld worden op de wensen van de designated community bij toekomstige technische of maatschappelijke veranderingen.

Aanbevelingen

We willen dit artikel afsluiten met de belangrijkste punten uit dit stuk in de vorm van een top tien van tips. Wij denken dat instellingen hiermee aan de slag kunnen wanneer ze hun collectie diverser en inclusiever willen maken!

1. Zet de verhalen van de community centraal: niet als een project of als een collectie met lagere status.
2. Analyseer de eigen designated community. Is deze divers? Zo nee wat moet er gebeuren om dit te verbeteren?
3. Creëer een veilige omgeving om dit soort onderwerpen te bespreken binnen en buiten de instelling.
4. Werk samen met mensen die het vertrouwen kunnen winnen als tussenpersoon richting een community.
5. Toon doorzettingsvermogen bij het winnen van vertrouwen, want het is gewoon moeilijk.
6. Zorg voor structurele borging binnen de organisatie door middel van budget, beleid en formatie.
7. Denk bij inclusiviteit in metadata niet alleen aan het vermijden van termen maar ook aan wie het onderwerp is, welk verhaal er verteld wordt en in welke taal materiaal vindbaar moet zijn.
8. Verifieer beleid, wijzigingen en verbeteringen bij de doelgroep, zo wordt verandering getoetst zoals bedoeld binnen het OAIS-model.
9. Hou rekening met diversiteit binnen een community. Doe hier onderzoek naar en/of laat je hierover informeren.
10. Kom achter je bureau vandaan en zoek contact met mensen die je nog niet kent.

Colofon

Auteurs:

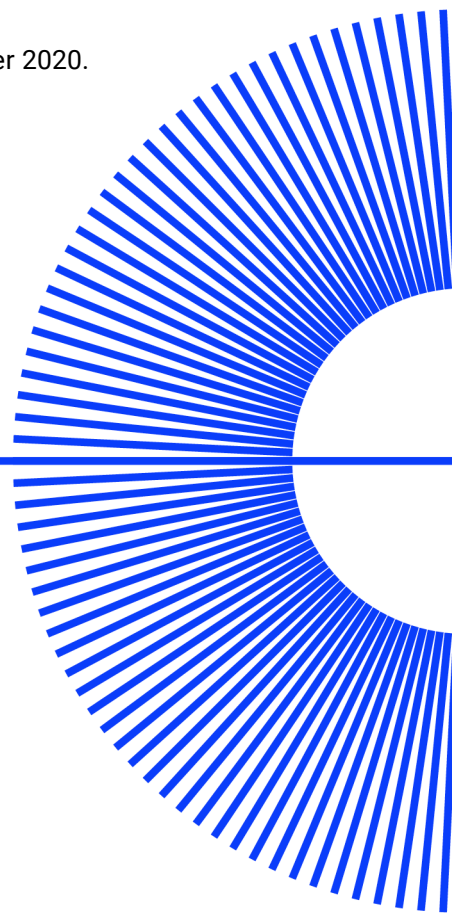
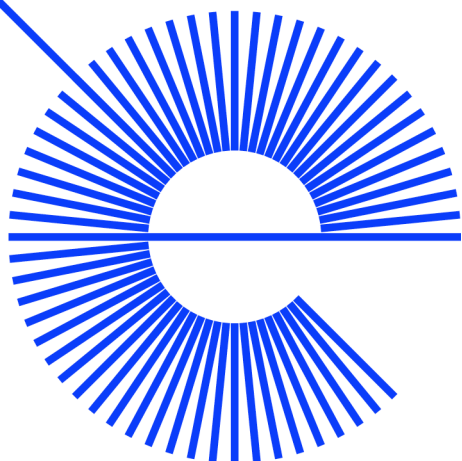
Özden Cosgun

Daniel Steinmeier

Dit artikel is verschenen in het kader van het Netwerk Digitaal Erfgoed, november 2020.

Meer informatie is te vinden op netwerkdigitaalerfgoed.nl

Reacties zijn welkom via: info@netwerkdigitaalerfgoed.nl

**netwerk
digitaal
erfgoed**